A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. március 26.*

„Fellebbezés — A földgáz belső piaca — A földgázipari vállalkozások kötelezettségei — Harmadik személyek gáztározó-létesítményekhez való szerződésen alapuló hozzáférése rendszerének létrehozása — A cseh hatóságok határozata — Dambořicében létesítendő földalatti gáztározó-létesítmények vonatkozásában fennálló kötelezettségek alóli átmeneti mentesség — Bizottsági határozat — A mentesítő határozat visszavonásának elrendelése — 2003/55/EK és 2009/73/EK irányelv — Időbeli hatály”

A C-596/13. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: L. Armati és K. Herrmann, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. november 21-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Moravia Gas Storage a.s.**, korábban Globula a.s. (székhelye: Hodonín [Cseh Köztársaság], képviselik: P. Zákoucký és D. Koláček advokáti)

felperes az elsőfokú eljárásban,

a **Cseh Köztársaság** (képviselik: M. Smolek, T. Müller és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök (előadó), J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, J. L. da Cruz Vilaça és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2014. december 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: angol.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke Globula kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének (T-465/11, EU:T:2013:406; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék megsemmisítette a Dambořicében létesítendő földalatti gáztározó-létesítmény tekintetében a belső piac harmadik személyek hozzáférésére vonatkozó szabályai alól biztosított mentességről szóló, 2011. június 27-i C(2011) 4059 bizottsági határozatot (a továbbiakban: vitatott határozat).

Jogi háttér

2 A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 57 o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.) 22. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) A jelentősebb új gázipari infrastruktúrák, azaz a tagállamok közötti rendszerösszekötők, a LNG [folyékony földgáz] -létesítmények és a földgáztárolók kérelem alapján, a következő feltételek mellett – meghatározott ideig – mentesülhetnek a 18., 19., 20. cikk, valamint a 25. cikk (2), (3) és (4) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól:

a) a beruházásnak a gázellátásban kialakuló versenyt és a gázellátás biztonságát kell növelnie;

b) a beruházással kapcsolatos kockázatok olyan mértékűek, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg;

c) az infrastruktúra tulajdonosa olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely legalább jogi formáját tekintve elkülönül azoktól a rendszerüzemeltetőktől, akiknek a hálózatába az új infrastruktúra beépül;

d) az infrastruktúra használóira díjat vetnek ki;

e) a mentesség nincs hátrányos hatással a versenyre, illetve a gáz belső piacának hatékony működésére, vagy annak a szabályozott rendszernek a hatékony működésére, amelyre az új infrastruktúra rácsatlakozik.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére is és az infrastruktúra olyan jellegű módosítására, amely lehetővé teszi új gázellátási források bevonását.

(3)

a) A 25. cikkben említett szabályozó hatóság eseti alapon [helyesen: esetről esetre] dönthet az (1) és (2) bekezdésben említett mentességről. A tagállamok azonban rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóságok a mentességi kérelemről alkotott véleményüket hivatalos döntésre terjesszék az adott tagállam illetékes testülete elé. E véleményt a döntéssel együtt közzé kell tenni.

b) i) A mentesség az új infrastruktúrára, a már meglévő, de jelentős mértékben bővített kapacitású infrastruktúrára, vagy a meglévő infrastruktúra módosítására – azok egészére, illetve részére vonatkozhat.

ii) A mentesség megítélésével kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon [helyesen: minden egyes esetben] megfontolás tárgyává kell tenni, hogy nincs-e szükség a mentesség időtartamára és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetéstől mentes hozzáférésre vonatkozó feltételek kikötésére.

iii) Az ezen albekezdésben foglalt feltételekre vonatkozó döntéskor különösen a szerződések időtartamát, a megépítendő új kapacitásokat vagy a meglévő kapacitások módosítását, a projekt időbeli határait és a nemzeti sajátosságokat kell figyelembe venni.

c) A mentesség megadásakor az illetékes hatóság eldöntheti, milyen szabályok és mechanizmusok legyenek érvényesek a kapacitással való gazdálkodásra és a kapacitásallokációra, amennyiben azok nem akadályozzák a hosszú távú szerződések teljesítését.

d) A mentességről szóló döntést, beleértve a b) pontban említett feltételekkel együtt megfelelően [helyesen: A mentességről szóló döntést a b) pontban említett feltételekkel együtt megfelelően] meg kell indokolni, és nyilvánosságra kell hozni.

e) Rendszerösszekötő esetén bármilyen, mentességgel kapcsolatos döntést csak a többi érintett tagállammal vagy az illetékes szabályozó hatóságokkal folytatott konzultációt követően lehet meghozni.

(4) Az illetékes hatóság a mentességgel kapcsolatos döntésről – az adott döntésre vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Ezeket az információkat a Bizottságnak összesített formában lehet [helyesen: kell] benyújtani, hogy lehetővé tegyék számára a jól megalapozott döntés meghozatalát.

A tájékoztatás különösen a következőkre tér ki:

a) azok a részletes indokok, amelyek alapján a szabályozó hatóság vagy tagállam megadta a mentességet, beleértve a mentességet [helyesen: a mentesség szükségességét] igazoló pénzügyi információkat;

b) a versenyre és a gáz [helyesen: földgáz] belső piacának hatékony működésére gyakorolt hatás elemzése, amely a mentesség következtében várható;

c) a mentesség időtartamának és a gázinfrastruktúra összes kapacitása azon részének megindokolása, amelyre a mentességet megadják;

d) a rendszerösszekötővel kapcsolatos mentesség esetén a többi érintett tagállammal vagy a szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció eredménye;

e) az infrastruktúrának a gázellátás diverzifikációjára gyakorolt hatása.

A Bizottság az értesítés kézhezvételét követő két hónapon belül megkérheti az érintett tagállamot vagy szabályozó hatóságot, hogy a mentesség megadásával kapcsolatos döntését módosítsa vagy vonja vissza. A két hónapos időtartamot további egy hónappal meg lehet hosszabbítani, ha a Bizottságnak további kiegészítő információra van szüksége.

Amennyiben az érintett tagállam vagy a szabályozó hatóság négy héten belül nem teljesíti a kérést, a 30. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően végleges döntést hoznak.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.”

3 A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 211., 94. o.). 36. cikke előírja:

„(1) A jelentősebb új gázipari infrastruktúra, azaz a rendszerösszekötők, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók kérelem alapján, a következő feltételek mellett – meghatározott ideig – mentesülhetnek a 9., 32., 33. és 34. cikke [helyesen: cikk], valamint a 41. cikk (6), (8) és (10) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól:

a) a beruházásnak a gázellátásban kialakuló versenyt és a gázellátás biztonságát kell növelnie;

b) a beruházással kapcsolatos kockázatoknak olyan mértékűnek kell lenniük, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg;

c) az infrastruktúra tulajdonosa olyan természetes vagy jogi személy kell legyen, aki/amely legalább társasági formáját tekintve elkülönül azoktól a rendszerüzemeltetőktől, akiknek a rendszerébe az új infrastruktúra beépül;

d) az infrastruktúra használóira díjat kell kivetni; és

e) a mentesség nem lehet hátrányos hatással a versenyre, illetve a gáz belső piacának hatékony működésére, vagy annak a szabályozott rendszernek a hatékony működésére, amelyre az új infrastruktúra rácsatlakozik.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére is és az infrastruktúra olyan jellegű módosítására, amely lehetővé teszi új gázellátási források bevonását.

(3) A VIII. fejezetben említett szabályozó hatóság eseti alapon [helyesen: esetről esetre] dönthet az (1) és (2) bekezdésben említett mentességről.

(4) Amennyiben a szóban forgó infrastruktúra egynél több tagállam területén található, az Ügynökség tanácsadói véleményt nyújthat be az érintett tagállamok szabályozó hatóságaihoz, amely határozatuk alapjául szolgálhat az érintett szabályozó hatóságokhoz a legutoljára benyújtott mentességre irányuló kérelem időpontjától számított két hónapon belül.

Amennyiben valamennyi érintett szabályozó hatóság hat hónapon belül megállapodásra jutott a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az Ügynökséget.

Az Ügynökség gyakorolja az e cikkben az érintett tagállamok szabályozó hatóságaira ruházott hatásköröket:

a) amennyiben az összes érintett szabályozó hatóság nem tudott megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapos időszakon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet a szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Valamennyi érintett szabályozó hatóság együttesen kérelmezheti, hogy a harmadik albekezdés a) pontjában említett időszakot legfeljebb három hónappal hosszabbítsák meg.

(5) Az Ügynökség döntésének meghozatala előtt konzultál az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

(6) A mentesség az új infrastruktúra vagy a már meglévő, de jelentős mértékben bővített kapacitású infrastruktúra teljes kapacitására vagy annak egy részére vonatkozhat.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon [helyesen: minden egyes esetben] megfontolás tárgyává kell tenni, hogy nincs-e szükség a mentesség időtartamára és az infrastruktúrához való megkülönböztetéstől mentes hozzáférésre vonatkozó feltételek kikötésére. Az említett feltételekre vonatkozó döntéskor különösen a megépítendő új kapacitásokat vagy a meglévő kapacitások módosítását, a projekt időbeli határait és a nemzeti sajátosságokat kell figyelembe venni.

A mentesség megadása előtt a szabályozó hatóságnak el kell döntenie, hogy milyen szabályok és mechanizmusok legyenek érvényesek a kapacitással való gazdálkodásra és a kapacitásallokációra. A szabályok értelmében az infrastruktúra valamennyi potenciális igénybevevőjét fel kell kérni arra, hogy még az új infrastruktúra – akár saját felhasználásra történő – kapacitásallokációja előtt jelezzék a kapacitások lekötése iránti igényüket. A szabályozó hatóság előírja, hogy a szűk keresztmetszet kezelési szabályai rendelkezzenek a kihasználatlan kapacitások piaci felkínálásáról, valamint arról, hogy az infrastruktúra használói jogosultak legyenek lekötött kapacitásaiknak a másodlagos piacon történő forgalmazására. Az (1) bekezdés a), b) és e) pontjában említett kritériumok értékelésekor a szabályozó hatóság figyelembe veszi a kapacitásallokációs eljárás eredményét.

A mentességet megadó határozatot az e bekezdés második albekezdésében említett feltételekkel együtt megfelelően meg kell indokolni, és nyilvánosságra kell hozni.

(7) A (3) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy szabályozó hatóságuk vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. E véleményt a határozattal együtt közzé kell tenni.

(8) A szabályozó hatóság a mentességi kérelem kézhezvétele után haladéktalanul eljuttatja annak másolatát a Bizottsághoz. A hatáskörrel rendelkező hatóság a határozatról – az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Ezeket az információkat összesített formában is be lehet nyújtani a Bizottsághoz, lehetővé téve, hogy a Bizottság megalapozott határozatot hozhasson. A tájékoztatás különösen a következőkre tér ki:

a) azok a részletes indokok, amelyek alapján a szabályozó hatóság vagy a tagállam megadta vagy megtagadta a mentességet, hivatkozva arra az (1) bekezdésre, az e bekezdés vonatkozó pontjára vagy pontjaira, amely alapján döntését meghozta, beleértve a mentességet igazoló pénzügyi információkat;

b) a versenyre és a földgáz belső piacának hatékony működésére gyakorolt hatás [helyesen: azon hatás] elemzése, amely a mentesség következtében várható;

c) a mentesség időtartamának és a gázinfrastruktúra összes kapacitása azon részének megindokolása, amelyre a mentességet megadják;

d) a rendszerösszekötővel kapcsolatos mentesség esetén az érintett szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció eredménye; és

e) az infrastruktúrának a gázellátás diverzifikációjára gyakorolt hatása.

(9) A Bizottság az értesítés kézhezvételének napját követő két hónapon belül úgy dönthet, hogy felszólítja a szabályozó hatóságot a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. A két hónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér.

Ez a további időszak a hiánytalan információk [helyesen: a további információk] kézhezvételét követő napon kezdődik. Az eredeti két hónapos időszak a Bizottság és a szabályozó hatóság hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a kérésben meghatározott határidőn belül nem küldik meg, az értesítést visszavontnak kell tekinteni, kivéve ha azt az időszakot annak lejárta előtt a Bizottság és az érintett szabályozó hatóság hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha a szabályozó hatóság kellő indoklással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy az értesítést hiánytalannak tekinti.

A szabályozó hatóság egy hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására vonatkozó határozatát, és erről tájékoztatja a Bizottságot.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

A mentességet megadó határozat Bizottság általi jóváhagyása az elfogadását követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, illetőleg az elfogadását követően öt év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve ha a Bizottság úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapott [helyesen: kapó] személyen kívül álló jelentős akadályok következménye.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az (1) bekezdésben említett feltételek alkalmazásáról, valamint az e cikk (3), (6), (8) és (9) bekezdésének alkalmazása céljából követendő eljárás meghatározásáról. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 51. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.”

4 A 2009/73 irányelv 53. cikke értelmében a 2003/55 irányelv 2011. március 3-tól hatályát veszti, és ezen időponttól kezdődően az ezen utóbbi irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni az ezen utóbbi II. mellékletében szereplő megfelelési táblázattal összhangban. E táblázat értelmében a 2003/55 irányelv 22. cikke a 2009/73 irányelv 36. cikkének felel meg.

A jogvita alapját képező tényállás

5 2009. április 14-én a Moravia Gas Storage a.s.(a továbbiakban: MGS), korábban Globula a.s.; egy földalatti gáztározó-létesítmény (a továbbiakban FGT-létesítmény) Dambořicében (Cseh Köztársaság) való megépítésének engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be a cseh ipari és kereskedelmi minisztériumhoz (a továbbiakban: minisztérium). E kérelemben azt indítványozta, hogy az FGT-létesítmény új kapacitásának egésze vonatkozásában részesüljön átmeneti mentességben azon kötelezettség alól, hogy harmadik személyeknek a fent hivatkozott létesítményhez szerződésen alapuló hozzáférését biztosítsa.

6 A minisztérium 2010. október 26-i határozatával engedélyezte az MSG számára az FGT-létesítmény megépítését, és az FGT-létesítmény kapacitásának 90%-a erejéig a használatbavételi engedély tényleges időpontjától számított tizenöt évre átmeneti mentességben részesítette a felperest a harmadik személyek számára való szerződésen alapuló hozzáférés biztosítása alól.

7 A minisztérium 2011. február 11-i, 2011. február 18-án kézbesített levelében értesítette a Bizottságot az említett határozatáról.

8 A Bizottság 2011. április 15-i levelében további tájékoztatást kért a minisztériumtól, jelezve, hogy amennyiben arra kényszerülne, hogy a 2010. október 26-i határozat módosítására vagy visszavonására szólítsa fel a minisztériumot, azt 2011. június 18. előtt megteszi. A minisztérium a Bizottság által meghatározott határidőn belül, 2011. április 29-én válaszolt.

9 A Bizottság 2011. május 13-i levelében egy második kiegészítő információkérést intézett a minisztériumhoz, újfent jelezve, hogy amennyiben arra kényszerülne, hogy az említett határozat módosítására vagy visszavonására szólítsa fel a minisztériumot, azt 2011. június 18. előtt megteszi. A minisztérium a Bizottság által meghatározott határidőn belül, 2011. május 20-án válaszolt.

10 A Bizottság az energiaügyekért felelős biztos által aláírt 2011. június 23-i levelében értesítette a minisztériumot, hogy 2011. június 29. előtt alakszerű határozatot fogad el.

11 A Cseh Köztársasággal 2011. június 28-án közölt vitatott határozatban a Bizottság e tagállamot a 2010. október 26-i határozat visszavonására szólította fel.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

12 A Törvényszék Hivatalához 2011. augusztus 26-án benyújtott keresetlevelével az MGS a vitatott határozat megsemmisítésére és a Bizottságnak a költségek viselésére való kötelezésére irányuló keresetet terjesztett elő.

13 Keresetének alátámasztására az MGS három jogalapra hivatkozott, amelyek közül az első az alkalmazandó jog téves meghatározásán, a második a bizalomvédelem elvének megsértésén, a harmadik pedig a tények nyilvánvalóan téves értékelésén alapult.

14 A megtámadott ítéletben a Törvényszék elfogadta az MGS első jogalapját, és megsemmisítette a vitatott határozatot, azon indokból, hogy azt nem a 2009/73 irányelv rendelkezései, hanem a 2003/55 irányelv rendelkezései alapján kellett volna elfogadni. Ily módon a Törvényszék nem vizsgálta meg az MGS által a keresetének alátámasztására hivatkozott második és harmadik jogalapot.

A felek kérelmei

15 Fellebbezésében a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– állapítsa meg, hogy az első fokon előadott első jogalap nem megalapozott, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé az első fokon előadott második és harmadik jogalap vizsgálata céljából; és

– jelenleg ne határozzon az elsőfokú és a másodfokú eljárás költségeiről.

16 Az MGS azt kéri, hogy a Bíróság:

– teljes egészében utasítsa el a fellebbezést, és

– kötelezze a Bizottságot a jelen eljárásban felmerült költségek viselésére.

17 A Cseh Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést mint megalapozatlant, és

– a Bizottságot kötelezze az elsőfokú eljárásban és a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

A fellebbezésről

A felek érvei

18 Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság egyetlen jogalapra hivatkozik, amelynek keretében lényegében azt állítja, hogy a Törvényszék annak megállapításával, hogy az előtte folyó eljárásban a 2003/55 irányelv rendelkezéseit kellett alkalmazni, megsértette az EUMSZ 288 cikket és az EUMSZ 297 cikk (1) bekezdését.

19 A Bizottság szerint, mivel még nem járt le a nemzeti mentesítő határozatok módosítására vagy visszavonására való felszólítás tekintetében számára nyitva álló határidő, az ilyen határozatnak a 2003/55 irányelv 22 cikke és a 2009/73 irányelv 36. cikke értelmében történő közlése nem véglegesen megszerzett jogi helyzetnek, hanem egy folyamatban lévő mentesítési eljárás egyik szakaszának minősül.

20 A jelen ügyben a Bizottság arra hivatkozik, hogy ez az eljárás nem zárult le a 2003/55 irányelv hatályon kívül helyezésének időpontjában, azaz 2011. március 3-án, ily módon ezen időpontban nem állt fenn véglegesen megszerzett jogi helyzet, továbbá, ugyanezen időponttól kezdődően a 2009/73 irányelv rendelkezéseit kellett alkalmazni.

21 Egyébiránt a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék annak megállapításával, hogy a Meridionale Industria Salumi és társai ítélet (212/80–217/80, EU:C:1981:270) átültethető volt a jelen ügyre, és annak kimondásával, hogy a 2009/73 irányelv 36. cikkével bevezetett eljárásjogi és anyagi jogi módosítások elválaszthatatlan egészet képeznek, tévesen alkalmazta a jogot.

22 A Bizottság elsősorban azt állítja, hogy az ezen ítéletből következő, az új jogszabályok időbeli hatálya alóli kivételt szigorúan kell értelmezni, és e kivétel nem alkalmazható abban az esetben, ha egy új irányelv valamely már létező uniós szabályozást módosít.

23 A Bizottság különösen arra hivatkozik, hogy abból a körülményből, hogy a 2009/73 irányelv módosításokat – a jelen ügyet illetően eljárási módosításokat – vezetett be, nem lehet azt a következetést levonni, hogy ezen irányelv eljárásjogi és anyagi jogi szabályai elválaszthatatlan egészet képeznek, és azokat időbeli hatályukat illetően nem lehet elkülönítve figyelembe venni.

24 Az MGS szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottságnak a 2003/55 irányelv rendelkezéseit kellett volna alkalmaznia.

25 Az MGS ugyanis azt állítja, hogy a nemzeti mentesítő határozat elfogadása és annak a Bizottsággal való közlése olyan korábban megszerzett jogi helyzetnek minősül, amelynek következtében jogokat szerzett, és amelyre nem alkalmazhatók új jogi szabályok.

26 Az MGS egyébiránt úgy ítéli meg, hogy az ettől eltérő megközelítés a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének megsértéséhez vezetne.

27 Az MGS azt állítja, hogy a Meridionale Industria Salumi és társai ítéletből (212/80–217/80, EU:C:1981:270) következő kivétel olyan helyzetre alkalmazható, amelyben egy uniós irányelv egy korábbi irányelv helyébe lép, és a jelen ügyben a Törvényszék helyesen alkalmazta e kivételt.

28 A Cseh Köztársaság arra hivatkozik, hogy mivel a 2003/55 és 2009/73 irányelvben előírt mentesítési eljárás keretében a Bizottság megvizsgálja a tagállam hatóságai által korábban elfogadott határozat jogszerűségét, tehát a határozat elfogadásának időpontjában alkalmazandó feltételek tiszteletben tartását, e vizsgálatot logikusan nem lehet elvégezni a határozat meghozatalát követően elfogadott szabályok vonatkozásában.

29 Az említett tagállam szerint a jogbiztonság elvének értelmében az eljárás többi szakaszának lefolytatása a nemzeti mentesítő határozat közlésétől függ, különösen az e határozat vizsgálatának keretében alkalmazandó jogot illetően, tekintettel arra, hogy ez utóbbi „korábban megszerzett” jogi helyzetet teremt.

30 Ezenfelül a Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a Bizottság által adott értelmezés lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy az ugyanazon időpontban közölt nemzeti mentesítő határozatokat eltérően értékelje, mivel az alkalmazandó rendelkezések kiválasztása valójában attól az időponttól függene, amikor a Bizottság lépéseket tett e határozatok tekintetében, és így e választás a Bizottság szabad mérlegelésére lenne bízva. Ez az említett határozatokkal szembeni eltérő bánásmódhoz vezetne, ami ellentétes az egyenlőség és a méltányosság elveivel.

31 Végül e tagállam azt állítja, hogy ezen állításokat az a tény is alátámasztja, hogy a 2009/73 irányelv nem tartalmaz semmiféle, a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárások lefolytatására vonatkozó rendelkezést.

A Bíróság álláspontja

32 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely új jogszabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogszabályt tartalmazza, és bár az nem vonatkozik a korábbi törvény hatálya alatt keletkezett és véglegesen megszerzett jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell az ilyen helyzetek jövőbeli hatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. Ez csak akkor nem igaz – a jogi aktusok visszaható hatályának a tilalmára vonatkozó elv sérelme nélkül – ha az új szabályhoz olyan különleges rendelkezések kapcsolódnak, amelyek a szabály időbeli alkalmazásának feltételeit külön meghatározzák (Gemeinde Altrip és társai ítélet, C-72/12, EU:C:2013:712, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 Konkrétan, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljárási szabályokat általában azok hatálybalépésétől kezdve kell alkalmazni (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), az anyagi jogi szabályokat viszont úgy kell értelmezni, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően megszerzett jogi helyzetekre csak annyiban vonatkoznak, amennyiben szövegükből, céljukból és rendszertani elhelyezkedésükből az ilyen értelmezés világosan következik (lásd: Meridionale Industria Salumi és társai ítélet, 212/80–217/80, EU:C:1981:270, 9. pont; Molenbergnatie-ítélet, C-201/04, EU:C:2006:136, 31. pont; Bizottság kontra Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 44. pont).

34 A Bíróság azt is megállapította, hogy valamely jogi aktus jogi alapját képező és az uniós intézményt az adott jogi aktus meghozatalára jogosító rendelkezésnek a jogi aktus elfogadásának időpontjában hatályosnak kell lennie (lásd: ThyssenKrupp Nirosta kontra Bizottság ítélet, C-352/09 P, EU:C:2011:191, 88. pont).

35 A jelen ügyben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a 2009/73 irányelv 36. cikkével bevezetett eljárásjogi és anyagi jogi módosítások elválaszthatatlan egészet képeznek, oly módon, hogy a Meridionale Industria Salumi és társai ítéletnek (212/80–217/80, EU:C:1981:270) megfelelően nem ismerhető el, hogy ezen összes rendelkezés visszamenőleges hatállyal rendelkezik, következésképpen a jelen ügyben a 2003/55 irányelv szabályait kellett alkalmazni mind az anyagi jogi kérdések, mind pedig az eljárás tekintetében.

36 Emlékeztetni kell arra, hogy az említett ítélet 11. pontjában a Bíróság a jelen ítélet 33. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlattól eltérően úgy ítélte meg, hogy a vámok utólagos beszedésére vonatkozó egységes szabályozás létrehozására irányuló uniós szabályozás egyaránt tartalmaz olyan elválaszthatatlan egységet képező eljárásjogi és anyagi jogi szabályokat, amelyek egyes rendelkezéseit időbeli hatályuk tekintetében nem lehet elkülönítve figyelembe venni. Ezt az eltérést a korábbi nemzeti jogszabályok új, közösségi rendszerrel történő felváltása igazolja, mivel a cél a vámjog területén így létrehozott közösségi rendszer koherens és egységes alkalmazásának biztosítása volt (lásd: Molenbergnatie- ítélet, C-201/04, EU:C:2006:136, 32. pont).

37 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Meridionale Industria Salumi és társai ítélet (212/80–217/80, EU:C:1981:270) alapjául szolgáló ügyben vitatott helyzet nem hasonlítható össze a jelen ügyben vitatott helyzettel. A 2009/73 irányelv ugyanis az ugyanazon a jogterületen alkalmazandó korábbi uniós szabályozást, nevezetesen a 2003/55 irányelvet helyezi hatályon kívül, és lép annak helyébe. E tekintetben a 2009/73 irányelv nem hoz létre új rendszert, hanem közvetlen folytonosságot mutat a 2003/55 irányelvvel, amely irányelv anyagi jogi rendelkezéseinek tartalmát egyébként sem módosítja, különösen azokét nem, amelyek azon anyagi feltételekre vonatkoznak, amelyeknek a mentesítés megadása alá van rendelve, és amelyeket a 2003/55 irányelv 22. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint a 2009/73 irányelv 36. cikkének (1) és (2) bekezdése ír elő.

38 Ezen összefüggésben, amint azt a főtanácsnok is megállapította indítványának 48 és 49. pontjában, az a körülmény, hogy a 2009/73 irányelv módosította a 2003/55 irányelv eljárásjogi rendelkezéseit – a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 36. pontjában tett megállapításával szemben –, önmagában nem olyan jellegű, hogy alkalmas lenne annak bizonyítására, hogy az ez utóbbi irányelv 36. cikkében előírt eljárásjogi és anyagi jogi rendelkezések a Meridionale Industria Salumi és társai ítélet (212/80–217/80, EU:C:1981:270) értelmében vett „elválaszthatatlan” egészet képeznek.

39 Egyébiránt az a tény, hogy az említett irányelvekben ugyanazon anyagi jogi rendelkezéseket eltérő eljárásjogi rendelkezések kísérik, éppen azt mutatja, hogy a jelen ügy körülményei között ezen anyagi jogi rendelkezések elválaszthatók az említett eljárásjogi rendelkezésektől.

40 Következésképpen, a jelen ítélet 36. pontjában említett eltérés a jelen ügyben nem alkalmazható.

41 E körülményekre figyelemmel, mivel a 2003/55 irányelv 2011. március 3-tól hatályát vesztette, amely időpontban a 2009/73 irányelv lépett a helyébe, 2011. június 27-én, a vitatott határozat elfogadásának időpontjában a 2009/73 irányelv, és nem a 2003/55 irányelv rendelkezései voltak hatályban.

42 Ebből az következik, hogy a Bizottság nem alkalmazta visszaható hatállyal a 2009/73 irányelv rendelkezéseit, hanem a vitatott határozatot az akkor hatályban lévő rendelkezés alapján fogadta el.

43 Meg kell egyébiránt állapítani, hogy a 2003/55 irányelv 22. cikke és a 2009/73 irányelv 36. cikke értelmében a Bizottság, miután megkapta az értesítést a nemzeti mentesítő határozatról, kérheti e határozat módosítását, megsemmisítését vagy visszavonását.

44 Ily módon, az MGS állításával szemben, és amint azt a főtanácsnok is megállapította indítványának 66., 70. és 71. pontjában, az ilyen határozat vagy értesítés nem minősíthető olyannak, mint amely a jelen ítélet 32. és 33. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett „kialakult és véglegesen megszerzett jogi helyzetet” vagy „korábban megszerzett jogi helyzetet” hoz létre.

45 Ebből következik, hogy a 2009/73 irányelvet, időbeli hatályának feltételeit kifejezetten meghatározó különös rendelkezések hiányában, a folyamatban lévő eljárásokra hatálybalépésének időpontjától, azaz 2011. március 3-tól kezdődően kellett alkalmazni. Következésképpen a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottság helytelenül alkalmazta ezt az irányelvet a vitatott határozat elfogadásakor.

46 Ezen összefüggésben a bizalomvédelem elvének az MGS és a Cseh Köztársaság által hivatkozott feltételezett megsértését illetően elegendő arra emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ezen elvet nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy általános módon akadályozza az új jogszabálynak a korábbi jogszabály hatálya alatt megszerzett jogi helyzetek jövőbeli hatásaira való alkalmazását (lásd: Tomadini-ítélet, 84/78, EU:C:1979:129, 21. pont; Bizottság kontra Freistaat Sachsen ítélet, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 43. pont; Stadt Papenburg ítélet, C-226/08, EU:C:2010:10, 46. pont).

47 Az egyenlőség és a méltányosság elvének a Cseh Köztársaság által hivatkozott megsértését illetően meg kell állapítani, hogy – amint arra a főtanácsnok is emlékeztet indítványának 62. és 63. pontjában – mivel az alkalmazandó jogi szabályozás változása objektív tényezőn, nevezetesen a 2009/73 irányelv hatálybalépésének időpontján alapul, illetve, mivel a Törvényszék megállapításai szerint a jelen ügyben vitatott nemzeti mentesítő határozat közlése csak néhány nappal ezen időpont előtt történt, és mivel egyáltalán nem nyert bizonyítást, hogy a Bizottság önkényesen és indokolatlanul – esettől függően – felgyorsította vagy késleltette az ugyanazon időpontban közölt nemzeti mentesítő határozatok vizsgálatát a célból, hogy bizonyos eljárásokat az említett irányelv hatálybalépését megelőzően, másokat pedig azt követően zárjon le, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a jelen ügyben megsértették az említett elveket.

48 Következésképpen a Törvényszék annak megállapításával, hogy a jelen ügyben az eljárásjogot és az anyagi jogot illetően a 2003/55 irányelv rendelkezéseit kellett alkalmazni, tévesen alkalmazta a jogot.

49 E körülményekre figyelemmel a Bizottság által fellebbezésének alátámasztására hivatkozott egyetlen jogalapot el kell fogadni, a megtámadott ítéletet pedig hatályon kívül kell helyezni.

A Törvényszékhez benyújtott keresetről

50 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése szerint, ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez.

51 A jelen ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az MGS által benyújtott, a vitatott határozat megsemmisítése iránti kereset első jogalapjáról célszerű érdemi döntést hozni.

52 E tekintetben elegendő annak megállapítása, hogy a jelen ítélet 35–47. pontjában kifejtett indokok alapján e jogalapot el kell utasítani.

53 Mindazonáltal, mivel a Törvényszék az MGS által a megsemmisítés iránti keresete alátámasztására felhozott második és harmadik jogalapot nem vizsgálta meg, a Bíróság úgy véli, a jelen jogvitát nem lehet eldönteni.

54 Következésképpen az ügyet vissza kell utalni a Törvényszékhez annak érdekében, hogy a Törvényszék a második és a harmadik jogalapról határozatot hozzon.

A költségekről

55 Mivel az ügyet visszautalták a Törvényszék elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke Globula kontra Bizottság ítéletét (T-465/11, EU:T:2013:406) hatályon kívül helyezi.

2) Az ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé.

3) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások